

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

11 de Renuntiatione Successionis, quæ fit a filia dote contenta, ex iure pontificio & vsitato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

aut filia posset temere pingui successioni renuntiare: quod lex non probat in alimentis etiam debitis remittendis, nisi auctore patre, & causa cognita fiat remissio, *l. cum hi. de transp. P.* Et lex si subuenit nimiam facultati, potissimum mulierum, *l. 2. ad de. na. Velle. P.* quae dum coniugia contenta, bonis paternis inconsiderate cederent, *l. 2. de inder. vid. toll. C. c. 1. de frig. & malef. & fa. rore amoris nihil vehementius, §. nouimus, quib. mod. natur. effio. sui. in auth. Et qui ob immodicum gaudium renuntiat, citius uentus venit, et in §. serui, de libert. Quemadmodum & quod calore iracundiae factum est, a lege reuocatur, *l. quod calore, de regu. iur. in 6.* Quod iudicio factum nec quicquam ex his videtur. Ut enim timorem, sic & laetitiam inter perturbationes animi posuerunt Philosophi. *Cic. 4. Tusc. §. 4.* Facultas si succedendi ab incitato, iuris est publici: quia lege proximi ordine succedendi vocantur, auctoritate etiam legis naturae, *l. si. quo. bono. C. l. 1. unde vir & uxor, C. l. 1. §. legitima. de suis & legi. hered. Et quae iuris publici sunt, pactis priuatorum laedi non possunt, *l. ius publicum, de pati. P. l. quod de bonis. r. §. 1. ad leg. Falci. P. expresse in hac hypothese, in l. si. de su. & legi. P. Et in l. cum ratio, de bon. proscript. P. trahitur, neque iudicio parentum posse filios a successione eorum parentum submoueri, in l. scimus, §. sanimus, & l. quoniam, de moffi. test. C. §. 5. Reicit hoc pactum de non succedendo ius civile, quia improbat pactum omne inter patrem & filiumfam. ut non nascatur inter eos ex eo obligatio civilis: et si aliquando naturalis oritur, *l. frater a fratre §. quatum, de cond. in debi. P. §. stem musculo, de inui. §. 1. P. §. 6. Qui si remittit vel repudiat ius hereditatis nondum sibi delata: vel legati non delati, potest non obstante illa repudiatione cum deferatur acceptare, *l. 1. §. quod aut prator, quo. legat. l. is qui heres, §. 1. §. potest, & l. si quis extraneus, §. hac ita, de acqu. hered. P. l. qui potest, de regul. iur. l. 1. §. de re alio, de succ. cod. P. Ceterum filio filiaeue legitima seu successio paterna non debetur, nisi mortuo patre, *l. 1. §. si iur. iuberi, de collat. bono. in P.* Ergo non obstante illa renuntiatione, cum eis deferretur, recte poterunt succedere. Et postremo si successio quae debetur filiis in vita patris, non quolibet titulo hodie relinqui potest, sed tantum iure institutionis, §. aliud quoque, ut cum de appel. cog. In quo correcta etiam est athen. nouissima, *C. de moffi. testam. et* quocumque relinquere permittebat titulo, ne rumperetur testamentum ex querela inofficiosi testamenti, si filius filiaeue habuissent tantundem, quantum esset legitima, aliquo titulo a patre, vel donationis vel dotis, iuxta etiam praefata iura Pandectarum & Codicis, *Pap. §. si quis mortis, & l. si non mortis, de inoffi. testa. l. vni. §. videamus, de rei ux. act. C. §. Neq; si hoc ius civile considerat iuramentum, quod apponi possit pacto huic de non succedendo: quia contra leges appositum non existimat obligatorium, *l. si quis inquilinos, §. fin. de leg. 1. non dubium, C. de legib. Et censetur a patre, qui auctoritate multum in filios ualet, metu extortum, arg. l. fin. de li. cau. §. Neq; si ad rem pertinet, quod receptum est pactum cum ipurio legitimando, ut legitimus non succedat patri, ut ait Georg. Narba, in ca. quamuis, de pactis, in 6. Nam spurius respectu patris censetur esse extraneus, quia pater est ei incertus. *l. vulgo concepti, de stat. homin. §. si aduersus, de nup. apud Iustin. Et proinde diuersa ratio, & licet illi excipere hoc ius a filiatione legitimatiouis: & qui potuit condere legem legitimatiouis, potuit & suum consensum ea exceptione firmare, arg. l. 1. §. fin. C. de leg. ca. 1. de conf. vi. vel inui.********

De Renuntiatione successioni, quae fit a Filia dote contenta, ex iure pontificio & vilitate. Cap. II.

- 1 Filia dote contenta, quae renuntiauit successioni paterna, quando regressum habeat, & seq.
- 2 Legitima minus pacto & statuto potest.
- 3 Filiae non succedebant patri existantibus masculis.
- 4 Filiae renuntians sicut patrem, & tamen non admittitur ad partem.
- 5 Filius masculi conseruant familiam, & earum nomen.
- 6 Filius non potest renuntiare successioni patris.
- 7 Filia spuria dotata, siue renuntiauerit, siue non, non habet regressum inquam ad bona paterna.
- 8 Filius impubes non renuntiat valide successioni dotata, nec cum iuramento, etiam si prius se esse iurauerit puberem, & §. 10.
- 11 Minor maiorem se assenerans quando sibi praedicitur.

1 Diximus si praecedente capite iure ciuili improbatas esse pactiones filiarum renuntiantium, dote vel parte aliqua accepta, futurae successioni paterna: Quid iure autem pontificio placuerit, videndum est: & explicandum e. quamuis, de pact. in sex. Et proinde hoc axioma plurius explicandum constituemus.

Filia 1, pubes 2, dote contenta 3, renuntians patri 4, non vi non metu 5, futuram eius successione cum iuramento 6, superuivens 7 patri, non habet regressum ad bona paterna ad intestato. De singulis istius axiomatici verbis tractatur oratione secundum adiectos numeros, de 1. 2. in hoc c. de 3. in c. 12. de 4. in c. 13. de 5. in c. 14. de 6. in c. 15. & de 7. in c. 16. de 8. in c. 17. Hoc axioma primum generaliter, deinceps per singula verba excutiendum. Atque imprimis probatur ex d. c. quamuis, & ex §. 1. de fil. natur. ex mari. ad Morgan. contra. in lib. fendo. §. 2. Quod si fieri potest per legem, fieri potest per pactum, non in possibile, de pact. in P. ut contra, quod non potest per pactum fieri, nec per statutum potest, glo. in rubr. de acre. decurio li. 10. C. quod est lex ciuilis, h. de legibus, de legibus & l. omnes populi de iust. & iure, P. Statuto potest minui legitima, Cyn. in l. sanimus, C. de nup. Bari. in l. Tizio centum, §. Tizio genero, de cond. & demost. Ang. in l. P. apianus, §. quarta, de inoffi. test. P. Idipsum igitur pacto effici poterit. §. 3. Filia, si quae eiurat successione futuram, censetur ius suum remittere in fauorem fratrum masculorum, siue fratris siue patri renuntiat, propter praesertitam affectionem aequalem, ut ait Dynus con. 6. quem refert Baldus in l. pactum, C. de collatio. Facili ergo negotio pactum firmandum. Quia de facili res ad suam naturam redit, *l. si vnus, §. pactum ne peccet, de pact. P.* Et natura antiqua succedendi erat, ut existentibus masculis filiae parentibus non succederent, *l. maximum vitium, de lib. praet. nu. c. 27. §. Quo si sit, ut filia renuntians faciat quidem in bonis defuncti patris partem, sed ad eam partem non admittatur mortuo patre, siue is sine testamento, siue cum testamento mortuus dicatur, & agatur de legitima filiorum testatorum censenda. Et ita pars filiae renuntians instituto heredi a patre accedat, cui pater pacto prouidisse videtur, per l. si pactum, de proba. P. cum mortuus, in l. qui repudians, de inoffi. test. P. & in l. plane, l. si duobus, de legat. 1. & ita inuenitur Bald. Angel. Lance. Deci. Cui de Cuneo in aut. non sima, C. de inoffi. testa. Ali. cons. per. fac. in tit. de conditione, ex l. cum modo ex testamento, ver. sed quid erit in praxi. Et ita iudicatum tradit Guido Papae q. 599. & 295. Nisi singulari nomine, in fauorem alicuius certi fratris renuntiauerit: nam tunc pars renuntians ad illum solum pertinet, Bald. in l. si adionem, C. de pact. & in l. si defunctus, de su. & legi. Pan. Castr. & Areci. in d. si duo. Examinat hic Boe q. 104. nu. 1. & 9. Et ita portio exclusae applicatur ei, cuius contemplatione exclusa est, per l. 2. §. si duo fratres, de colla. bono. P. Bar. in l. 2. §. videndum, ad Trebel. Chass. ad consue. Burg. ad tit. de successions, §. 12. ver. sed veritas. Postremo si loco leges facile permittunt filias renuntiare accepta dote reliquis, ut faueant masculis, quorum erat ab initio successio tantum, ut dixi, remotis filiabus ut conseruarentur familiae in nomine maiorum, §. item venustas, de her. qua ab intestat. defer. §. ceterum, de leg. agn. suc. §. final. de patr. potest. Siqui per seruini de legi. agn. iur.*

Et in §. 10. oim. trades eiou. apparet, ut ait Menander, id est, Columna domus sunt filii masculi.

Et Euripides in Electra act. 4.
 Kai noi thoi' aigov' mesallou ye diuon
 Toveira pa' d' avda. xat' eis cyro
 Tis trades, ois e' se d' avon' male's
 Oin avthas as, ms' d' p' eis d' avon' id est,
 Atque illud turpe est, praesse domus
 Mulierem non vnum. Et illos exosus habeo
 Filios qui masculis patris nomen
 Non gerunt, sed a matre habent in republica.

Diodorus Siculus lib. 19. hist. laudat prudens Antipatri regis mortis consilium, qui suos admoneret, viderent caerentve ne regni gubernacula mulieri committerent. Quod cum illi contempsissent, & Olympiadis Magni Alexandri matris imperium tolerassent, in grauissimas calamitates incidunt, quas ipse refert. Plato in de legib. filiae quae viro est desponsata nihil vult a patre relinqui. Quae si filius accepta donatione a patre, de non succedendo pactum fecerit, non est idem ius statuendum: quia cessat ratio, *l. son, in rubr. de acqu. posses. in fin. Chass. ad §. 12. de successio. in verbo: immo in consuetud. Burg. §. Item considera* §. 7. cundo, hic agi de filia naturali & legitima, *l. filium eum desinimus,*

de iis qui sunt sui vel alie, iur. §. si vero aduersus, de nupt. l. i. §. si quis, de Carbo. d. l. i. §. Inianus, de li. agnoscent. P. nam de spuria si agamus, & ea dotata sit a præsuntio patre, ea nullo modo, etiam si exiguum habuerit dotem, & quamuis non renuntiauerit, habet regressum ad bona paterna, tanquam minus dotata. Quamuis enim olim, dum permissus erat concubinatus, naturalis filia certa parte donanda esset ex bonis patris naturalis, *auth. licet. C. de natura. li. spuria* tamen nihil poterat petere, *auth. ex complexu. eo. nec hodie: exceptis alimentis, quæ misericordia iuris pontificii ei concedit. gl. per c. cum haberes, de eo qui dux. in matrimon. quam prius polluer. per adult.* Nec ideo tamen illis dos immensa constituiti debet, ne nimium eis deferamus, *in x. l. i. §. sius itaque, de naturalibus.* Et in hac specie res resoluit Arnold. Ferronus ad §. 14. de test. in consue. Burdeg. Veruntamen si spuria sit legitimata per subsequens matrimonium, eadem respondenda sunt, quæ in naturalibus & legitimis locum habent, *Bal. in leam quam. col. 8. & in l. cum acutissimi. §. ubi Pau. Castr. C. de fideicom. Chas. in §. 12. de successio. ad verb. tant qu'il y a filz. vers. intellige, etiam in consue. Burg.* Et hoc est igitur primum, quod axioma nostrum considerat in pacto valido eurationis, vt quæ eiurat, sit filia, id est naturalis & legitima. §. Secundo ¶ exigit, vt ea sit pubes. Quod Ancharaeus obseruat. *ex c. quamuis, de pact. in Sex.* quia, inquit, filia quæ paciscitur in eo capite datur nuptui, & impubes non potest, *c. 1. de spons. impub.* Item pactum appositum est in dotis constitutione vel datione, dos autem non est nec censetur constituta, nisi sequatur matrimonium, *l. 4. §. 1. de pact. P. l. iure successum. & l. stipulationem, de iur. dot. P. l. si. C. de do. inter vir. & uxor.* & matrimonium contrahi nequit, nisi cum pubere, *ca. puberes, de despon. impub. ap. Greg. c. 1. eod. in 6. §. 1. de nup. apud Iustinian. l. minore, de ritu nup. P. Pubes femina anno 12. masculus 14. censetur, §. fin. quibus mod. iure. finitur, l. fin. quan. tutel. cura. esse desi.* ¶ Dehinc ¶ secundo, impuberes non possunt contrahere vel obligati, *l. pupillus, §. l. obligari, de actio. P. §. 1. de aut. tuto. l. in negotiis, de regu. iur. P. Iulianus, §. si quid a pupillo, de actio. emt. cum similit.* Sed neque minorum res sine iudiciali auctoritate distrahi possunt, *l. magis puto, §. non passim, de re. cor. qui sub tut. vel cur. sunt. P. 10. si. de pre. & aliuere min. C.* Et proinde in contractu impuberis, neque iuramentum robur addere potest: quia nec is iurare in sui præiudicium potest, nec peierare dicitur, quia sciens fallere non videtur, *l. qui iurasse, de iureiur. P. c. pueri, 2. q. 2. §. 5. auth. sacramenta puberum, si aduer. vend. C.* Nec iuramentum eius iudicio constat, quod est vnum ex tribus requisitis in sumo iuramento, *c. essi. Christus, de iure, c. animaduertendum, 22. q. 2. Heere. 4. auth. quod o. C. de nup.* Neque impubes erga Deum promisso voto obligatur, *l. 2. §. voto, de pollicito. c. 1. c. ad nostram, & c. nullus, de regulari. c. si quis laicus, 16. q. 1. 10. 20. q. 1. Sed & cum ætatis fragili consilio, in l. de minor. P. accedit fragile & debile sexus: nec enim consilium, l. 2. ad senat. Velleian. C. quod sæpe contra propria capit commoda mulier. l. 4. C. de sponsal. Et vt facilius est ad promittendum, ita facilius ad iurandum, *auth. si qua mulier, C. ad Senat. Velleian. l. doli mali, vers. d'uer. sum. de donatio. P.* ¶ Remanet ¶ tamen scrupulus Bartoli, si impubes se puberem esse iurauerit, antequam contrahat & renuntiet, & postea pactum iuret, num improbetur impuberis eiuratio. Panormitanus ratus est valere pactum & irrevocabile, *conf. 71. incip. in hac causa, vers. id his non obstantibus, vol. 1.* Ego tamen diuersam sequor sententiam, nec hoc iuramentum valere reor: quia pater ex dolo suo lucrari non debet, *l. ne ex dolo, de dol. P.* Dolo autem versatus videtur, qui exegerit iuramentum a filia quod maior esset, cum tamen ille cuius esset ætatis retus sciret, *argu. l. cum quis, §. codicillis, de leg. 3. in auth. de iurei. a mor. præsti. facti text. in l. cum pater, §. filius matrem, de leg. 3. ca. super eo, de renuntiat.* Item, quia impulit iurare, cum alter illa non esset contractura, *l. si quis cum alio, de verb. oblig. ¶* Nec ¶ me dimouent ab hac sententia leges, quæ puniunt minores qui se maiores dixerint, & quæ defendunt per eos gesta. *titu. C. l. simi. se maio. dis.* Nam illæ locum habent quando minores decipiendi alterius causa se maiores dixerint: non autem si bona fide tales se putarent, vel si ipsi decipiuntur. Et ita iura deceptis non decipientibus subueniunt, *l. auxilium, de minor. l. 2. ad Velleia. P. l. 2. C. si aduers. del. Et falsæ confessiones non malitiose factæ, quæ naturalibus non conueniunt, non solent obesse, l. confessionibus, 14. §. l. si is cuius, 15. §. si de interr. actio. P. l. 1. C. de confess. Deque ætate eius, qui se maiorem dicit, causa cognita præbandum est, *l. de ætate, de minor. 25. an. cum similit. ibi nota.* Et in hac causa mihi adest Paulus Iurifcon. dum vult, vt si curatores scientes minorem su-**

um esse infra 25. annum, post eius affirmationem quod esset maior, passi sint eum pecunias ei debitas accipere, & is eam consumserit tenentur & debentur hoc nomine conueniri, *Pau. in l. mino. 25. annis. l. 33. eo. P.* nec dolo caretis, qui sciens prudensque falsum iussit affirmari, *l. si quis affirmauerit, de dolo, in P. vt hic pater, qui ætatis filiz certus erat.*

Quando Filia renuntians dicatur dote contenta. Cap. 12.

- 1 Dote contenta quando dicatur filia renuntians. Et seq.
- 2 Dos semel constituta a patre filia, an minus ab eo possit, & num illam conferat fratribus.
- 3 Legitima filia dotata habentis regressum, computatur habita ratione patrimonii patris, quod erat tempore constitutionis dotis si excludatur pacto: non autem si statuto.
- 4 Dote contenta num dicatur, cui post pactum renuntiationis tantum dos tradita est? & si tantum promissa, aut non: & si non ex bonis patris data, aut non sufficienter, num. §. 6. 7. 8. 9.

Tertio ¶ loco dicimus in axiome renuntiationis, filiam dote contentam renuntiare: quæ verba admoent, vt duo pependamus, videlicet dotem, & quod filia ea fuerit contenta. Nam præcipuum, quod hic videtur firmare eiurationem reliquorum bonorum, dos est, quam filia accipiens, veluti præcoci solutione legitima, quæ debetur tantum post mortem patris. *l. i. §. si impubes, de collat. bono. P.* beneficiu videtur accipere, & plus quam non debeat: plus enim petit, qui ante tempus petit, §. plus autem, de actio. cap. 1. de plus peti. ap. Greg. ¶ Citius ¶ quoque dotem accipiendo modicam, plus re accipit quam debeat tempore mortis. Potest enim pater, qui dotē dedit filiz postea labi facultatibus, & tamen non minuetur dos ei data: præterquā si summa clade repentinais affectus, reuerfa dote ad illum, alimentorum causa aliquantū minuat, *auth. quamuis, C. de rei uxor. adf.* Nec mortuo patre filia diminuto patrimonio patris, potest a fratribus cogi conferre dotē, si nolit succedere patri, *l. si quis questionis, de coll. bono. P. l. filia dotem, C. eo. Atque statim dote accepta, & matrimonio collocata filia, incipit marito, non patri laborare & quærere, l. scilicet, de oper. libert. P.* Quam obrem, vt tradit Iacobus Butrigarius, in æstimanda legitima filiz, quando datur ei regressus aduersus pactum, non habetur ratio valoris patrimonii patris. ¶ est tempore mortis eius, sed quæ erat tempore dotis constitutz, *Iaco. Butr. in l. pactum, C. de collat.* Quod & alii sequuntur, *Bal. in l. quævis, C. de fideicom. Cuman. con. 188. D. sputat Ferro. in §. de test. a. in con. Burdeg.* ¶ Licet ¶ dissentiat Pau. Cast. con. 73. §. 20. l. 1. conf. citius tamen sententia præualebit, si filia dotata excludatur statuto, & non pacto: nam tunc habetur ratio patrimonii existentis tempore mortis patris, non dotis constitutz, *Chassa. ad §. 12. §. ad ver. ne retinenda point, vers. Sed aduerte, tit. des successions. in consue. Burg.* Proinde cum constituta dote, renuntiatione facta per filiam, periculum diminutionis facultatum patris non affiat dotem: æquum est, vt neque incrementum facultatum eam augeat, sed lucrum cum periculo damni cõpensetur, *l. secundum naturam, de reg. iur.* Et ita dubius exitus lucri & damni tollit conuentionis omnem iniquitatem in l. si pater puella, C. de inoffi. testa. l. de fideicommissio, C. de transf. l. 1. C. de pact. l. successione, 2. de iis que in fr. au. cred. C. l. si ea lege, C. de vstr. Ideoque pactum quodcumque in dotis traditione appositum, retinebitur, *l. legem quam dixisti, C. de pact. l. in traditionibus, eo. tit. P.* ¶ Sed ¶ vt illic hic quæstio, num per illa verba, dote contenta, & exigitur ad excludendum regressum post pactum dotem traditam fuisse. Et certe pugnant hic interpretes. Nam Bar. & Sal. in l. pact. quod doti i. C. de pact. Pet. Ancha. in c. quamuis, eod. in 6. arbitrantur, si tempore pacti dos tradita non sit, non obligari filiam illa renuntiatione. Accedit, quod dotem non facit cautio, sed numeratio, *l. 1. C. de do. cau. non nu.* In contraria autem sententia sunt Imola & Geminianus, in d. ca. quamuis, de pact. in 6. §. in l. qui superstitis, de acq. her. & in l. stipulatio hoc modo concepta, de ver. obi. P. Refert omnium rationes Georgius Natha, & Geminianus, ad c. quamuis, de pact. in sex. Ego tamen existimauerim distinguendum esse num dos aliqua assignata sit filiz dum nuptui daretur, an nulla fuerit assignata. Quod si ea constituta seu assignata tunc fuerit, & illa ea contenta renuntiat, valeat renuntiatio, quamuis non fuerit tunc tradita. Quia habere videtur rem, qui habet actionem ad eam repetendam, *l. qui actionem, 15. de regul. iur. l. si quis vi, de acq. poss. l. rem in bonis, de acqu. ver. dom. l. bonorum §. in bonis, eod. l. remo videtur, §. de restitution. in integr. P.* ¶ Itaque ¶ & maior tueretur opinio in statuto, per quod filia dotata a patre nihil am-

